

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Felévre	240 K
Negyedévre	120 K
Egy óra	40 K

Egyes szám ára 2 korona.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Veliki Beckerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 185. szám.

Szerda, 1920 augusztus 25.

Az irigység

füti még mándég az embereket, nemzeteket. A hat éve tartó világháborúban még mindég helyt állnak a keményszívűek, akik a boszuálláson, megtorláson kívül nem ismernek más emberi érzést. Akik még nem fáradtak el ugylátszik sem testileg, sem lelkiileg, akik még mindég nem érzik a megbocsátás, a baráti kéznyújtás és humánus együttműködés szükségét. Az angol miniszterelnök Lloyd George a múlt hét végén Svájcba utazott, ahol az európai helyzetet érintő tárgyalásai során összejön majd a német külügyminiszterrel is. A világháború kitörése óta első eset, hogy Németország végre közvetlenül tárgyalhat Angliával, mert eddig csak Franciaország hangfogóján és minden német ügyet alaposan átfűző közvetítő retortáján keresztül tehették ezt a németek. A francia lapok már is nagy zajt csapnak emiatt, hogy Lloyd George találkozik a német külügyminiszterrel. Csaknem egyértelműleg azon jajgatnak a francia újságok, hogy Simons dr. német külügyminiszter valószínűleg minden alkalmat fel fog használni, hogy meggyőzze Lloyd Georgeot arról, hogy Németország Európa védőpajzsa és hogy a versaillesi békefeltételeken enyhíteni kell.

Szóval, a franciák attól tartanak, hogy a német-francia jelenlegi szituáció közvetlen és tárgyilagos megismerése emberibb és talán politikailag is inkább célravezetőbb, jobb belátásra fogja bírni az angol világpolitika mai egyedüli imperátorát, aki már elégszer adta tanujelét nemcsak józan politikai érzékének, de emberi, humánus gondolkodásának is. Azt hiszik a franciák, hogy ha a Németországra rakott béklyókból egy-kettőt levesznek, Németország azonnal megszabadult a többi guztól is és azután erőre kapva, rögtön visszaadja a kölcsönt Franciaországnak. A franciáknak éppen ez a, feltevés, illetén gondolkodása jellemzi a legjobban a francia politikát, politikai erkölcsét, de egyuttal — Franciaország nemzeti erejének mai értékét is akaratlanul elárulja. Le kell kötözni jól az oroszlánt, mert ha még egyszer nekem ngrik, másodszer már nem bírok vele, elfáradtam a birkózásban.

Nem kell félni a franciáknak! Nem olyan veszedelmes dolog Németországot egy tisztességes, emberibb békehez segíteni. Az önmaga hatalmas testének evolúciója is elég gondot okoz a németeknek, nem hogy holmi revancokra gondoljanak és jelenlegi helyzete és a jövőbeni politikai és nemzeti elhelyezkedése csak is — már saját maga érdekében is — a béke és gazdasági megélhetés és megújulás szempontjából kell, hogy irányítódjék.

Ne féltsük egymást a közeledéstől, a kölcsönös kimagyarázástól és adná Isten — a kibéküléstől, megértéstől!

A szerbiai községi választások.

A demokraták győzelme. — A kommunisták többsége Beogradban. — Az új beogradi községtanács

Oszerbia területének legnagyobb részén 23-ikán fejezték be a községi képviselő-testületi választásokat, amelyek nagyon sok helyen meglepő eredménnyel jártak. Nagy általánosságban a demokrata-párt győzött. A kommunista-párt is erős harcot vívott, amely meg is szerezte neki a fővárosban a teljes győzelmet. A választások eredménye az egyes kerületekben a következő:

	Demokrata	Radikális	Parasztpárt	Szociáldem.	Kommunista	Pártonkiv.	Rep.
Beogradi ker.	83	20	2	—	—	2	1
Pozsarevac	16	4	—	—	2	—	—
Valjevo	31	4	1	—	—	—	—
Kragujevac	17	8	5	1	1	—	—
Rudniki	9	3	—	—	—	2	—
Tirosi	5	2	1	—	3	—	—
Tikvesi	3	2	—	—	—	3	—
Caeniki	3	4	—	—	1	—	—
Moravski	5	6	1	—	—	1	—

A Podrinji kerület néhány járásában a demokraták győztek, a többiben a parasztpárt. (Innen nem folytak be a számszerű adatok.)

A nagyobb városokban így oszlanak meg a pártok. A demokratáké: Smederevo, Vranja, Cupria, Krupauj, Veliki Gradiste, Koviljatya, Negotin, Rekovaty, Palanka, Stetovo.

A radikálisoké: Krusevac, Petrovac, Arangyelovac, Kraljevo.

A kommunistáké: Beograd, Pirod.

Skoplye (Úszküb), Leskovac, Uzsice, Gyakovac és Prilep.

A beogradi új községtanács tisztán a kommunista-párthoz tartozó egyénekből alakult meg a következőképpen. A községtanács elnöke: Filip Filipovics, a kommunista-párt titkára; alelnök Mihajló Todorovity a munkáskamara titkára. Községtanács főbírái: Zsivko Jovánovics újságíró, Stravko Todorovics ügyvéd, Reja Gyorgyevits a szociálpol. minisztérium inspektora, Milos Terzity szoc. pol. miniszt. titkára. Bírák: Vladimir Mirity lakatossegéd, Petar Cvetkovity lakatossegéd, Jankó Nikolity kereskedősegéd, Milán Prodanovity cipész, Alexa Rebrity munkás, Jován Davidovaty kefekötő és Stevan Markovits foglalkozás nélküli. A képviselő-testületnek ezenkívül még 30 kommunista tagja van. (V. t. ü.)

Beograd. Politikai körökben azt hiszik, hogy a választások érvényességét illetően az államtanács fog dönteni, mert a választásokat ellenőrző-bizottság a választási jegyzőkönyvből sok szabálytalanságot állapított meg. (V. t. ü.)

Beograd. A választási-bizottság az egyes jelölteket végérvényesen megválasztottnak jelentette ki. (V. t. ü.)

Beograd. A régi községtanács az új községtanács üléseit e hó 25-re hívta össze, amikor is az ügykezelést az ujonnan választott tisztviselők veszik át. (V. t. ü.)

AZ AVARESCU-KORMÁNY BUKÁSA.

Bukarest. Az oláh kamara 19-iki ülésén kínos meglepetés érte a kormányt. Egy a belügyminiszterhez intézett interpelláció kapcsán a kamara leszavazta a minisztérium javaslatát. Politikai körökben régen tartja magát az a hír, hogy egyes minisztereknek nem volt a parlamentben többségük. A 19-iki ülésen azután kirobbant ez a feszültség. A parlament ezen az ülésen Taffleanu kereskedelmi miniszter ellen elrendelte a parlamenti vizsgálatot. Avarescu miniszterelnök ebből a kormányát ért vereségből valószínűleg le fogja vonni a konzekvenciákat és lemond. A lemondás hír szerint már meg is történt de a király kérésére elhalasztják arra az időre, amikor Benes cseh külügyminiszter és Joffre marsall elhagyják Oláhországot.

A POLITIKÁBÓL.

Beograd. A parlament ülését augusztus 25-ről a közbeeső Kurt Beiran ünnep miatt csak augusztus 31-én nyitják meg. (V. t. ü.)

BRUXELLESI PÉNZÜGYI KONFERENCIA.

Bruxelles. A bruxellesi pénzügyi konferencia három kérdéssel fog foglalkozni. A valutáris nehézségek leküzdésével. A nyersanyagok beszerzésének ügyével és a nemzetközi közlekedés kérdésével. A konferencián katonai kérdéseket nem fognak tárgyalni.

Wien. Ausztria a bruxellesi konferenciára három delegátust fog küldeni. A külügyi hivatal döntése szerint ezek gazdasági szakértők lesznek.

Ítélet a lipót-köruti gyilkosság ügyében.

Bálint főügyész vádbeszéde. — Illy Lászlót 13 évi fegyházra ítélték.

Budapest. Oriási izgalommal tárgyalták a rögtönítélő bíróság Gadó István dr., a rögtönítélő bíróság vezetőjének előnökle alatt a Club-kávéházbeli gyilkosság ügyét. A tárgyalás szerdán reggel kezdődött és szakadatlanul folyt egyhuzamban esütörtök reggel 6 óráig. A tanuvallomásokból különösen fontos volt Beöthy Zsigmond hadnagyé, aki elmondja, hogy a gyilkosság utáni napon délután az „Ébredő Magyarok” egyesületében fölkereste őt Illy László, a földre dobta magát és sirva mondta: „Hadnagy ur, tegnap rálöttem egy emberre!” A tanúk kihallgatása után a bíróság szünetet rendelt el, majd Bálint Ernő kir. főügyész mondotta el hatalmas vádbeszédét, melyben a többek között ezeket mondta:

Meg kell állapítani, hogy két tisztességes, becsületes embert öltek meg. Meg kell állapítani, hogy meggyilkolták azt a zsidó ügyvédet, aki már akkor ellenforradalmár volt és életét kockáztatta, amikor a most a kurzusért ordító Illy László még vörös katona volt. Illy személyére különben jellemző, hogy apja kitagadta, mert lopott és tisztjeit denunciólta. Szigorú példát kell statuálni, mert a társadalom békéjét veszélyezte-

tik ezek az egyének. Magyarország egész fejlődése megmutatta, mennyire összeforrott a zsidóság a magyarsággal. Mennyire szüksége van Magyarországnak a zsidókra, amikor ipari és gazdasági tekintélyeink nagy részét ők adják. Azokat a tisztességes zsidókat, akik egy Kiss Józsefet, Dóczy Lajost, Herzl tanárt adtak a nemzetnek, teljes védelemben kell részesíteni. Ezekre a nyughatatlan elemekre pedig a legsúlyosabb büntetést kell kimérni.

Illy László rövid védőbeszédet mondott, amelyben azonban semmi megbánásnak nincsen nyoma. A bíróság ítélehozatalra vonult vissza és éjjel 12 órakor kihirdette az ítéletet, mely szerint:

Illy Lászlót 13 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre, Fekete Lászlót 10 évi fegyházra, 8 évi hivatalvesztésre, Imre Sándort 6 évi fegyházra, 8 évi hivatalvesztésre, Körömdi Sándort 5 évi fegyházra, 8 évi hivatalvesztésre, Schwitzker Imrét 10 évi fegyház, 10 évi hivatalvesztésre, Fekete Sándort 6 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

Vanek Lászlót és Tökés Károlyt a bíróság a vád alól fölmentette.

ELÉGEDETLENSÉG LLOYD GEORGE SVÁJCI UTJA MIATT.

Páris. A párisi sajtó elégedetlenséggel tárgyalja Lloyd George svájci útját, különösen amiatt, hogy a német külügyminiszternek alkalma lesz közvetlenül tárgyalni Lloyd Georgeval. A francia lapok meg vannak róla győződve, hogy Simons dr. külügyminiszter minden alkalmat fel fog arra használni, hogy meggyőzze Lloyd Georget arról, hogy Németország Európa védőpajzsa és hogy a versaillesi békefeltételeken enyhíteni kell. (V. t. ü.)

AZ OLASZ AKNAMUNKA.

Korica. Itt olyan cselekményeknek jöttek nyomára, amelyek élénk fényt vetnek azon tervre, amely a jugoszláv határnak Ochridától—Karintiáig való megtámadására irányult. Az olasz kormány meg egyezett D'Annunzióval és Nikitával a támadás ügyében. Siker esetén okkupálni akarták Szerbiát, Macedóniát, Montenegrót és Istriának azon részét, amely jugoszláv tulajdon. A jugoszláv hatóság kezében erre a tervre nézve adatok és írásbeli bizonyítékok vannak.

Beograd. A déli határ megtámadásának ügyével kapcsolatban a kormány kijelenti: A beogradi kormány mindig meg volt elégedve az albán politikával, mert a beogradi kormány magával az albán néppel szemben mindig ahhoz az elvhez tartotta magát, hogy a Balkán a Balkán népeké legyen. A jugoszláv kormány mindig az albán területek függetlensége mellett foglalt állást. (V. t. ü.)

ALBANIA MOZGÓSÍT.

Róma. Az albán kormány hír szerint négy korosztályt hívott fegyver alá. A négy korosztály 60 ezer embert jelent.

NEMZETI KOMMUNISTA-PÁRT ANGLIÁBAN.

London. A nemzeti kommunisták-pártja megalakult Angliában. Kijelentették, hogy csatlakoznak a III. Internacionáléhoz és kéri fogják Angliában a szovjetrendszer életbeléptetését proletárdiktatúra alapján. Vezérszónokuk Williams, kijelentette, hogy a kommunizmus elveit elfogadják Anglia viszonyaihoz átformálva, de nem hajlandók Lenin pápaságát elfogadni. (V. t. ü.)

OROSZORSZÁGI HIREK.

Berlin. A szovjetesapatok újra megkezdték előnyomulásukat Varsó felé. Lautenburgot, Lobaut elfoglalták és Thorn vára felé közelednek. Tulajdonképpen itt fognak az oroszok legelső ellenállásra találni, bárha katonai szakértők véleménye szerint a danzigi korridort gyöngye lengyel csapatok védik.

Moszkva. Örményország és az Orosz szovjet között létrejött a fegyverszünet. Az Örményország és Asserbeidszán között fekvő vitás területek hovatartozandósága fölött a békekonferencia fog dönteni.

Jugoszlávia cukortermelése. A „Politika” írja: Az idei cukortermelés a hazai cukor gyárakban 3500 vagon lesz a tavalyi 1000 vagonnal szemben. Ha gyárainknak megvolna a szükséges nyersanyaga, évi termelésünk 6000 vagon lenne. Minthogy az évi közellátásra 8400 vagon cukor kell, tehát csak 2500 vagon kellene importálni. A cukor termelési ára az idén a Száván tuli gyárakban 750 dinár, az szerbiai gyárakban 8 dinár lesz kilogrammonként.

A lakásmizéria és egyéb történetek.

Nap-nap után érkeznek be hozzánk panasz levelek a lakásmizériáról. Többtagú családok, amelyek egy butorozott szobában laknak, mondják el panaszukat. Idehelyezett tisztviselők, akik nem képesek hónapok óta megfelelő lakást kapni. És ez a nyomorúság napról-napra nagyobb lesz és még fenyegetőbbé válik, ha arra gondolunk, hogy a tél itt van a küszöbön. Az idehelyezett tisztviselők tulnyomó része aprógyermekes családapa, akik butorozott szobában nem tudnak negyed-ötödükkel lakni. A jövődehük sem áll arányban ezzel a luxussal mert a butorozott szobák ára is az utolsó időben mesés magasságra emelkedett. 350—500 korona ma egy butorozott szoba ára. Ehhez számítsuk a horribilis élelmiszerárakat és tisztán áll előttünk, hogy a tisztviselőnyomor most már ismét éppen olyan, mint volt valamikor a háború előtt. Hiába adnak a tisztviselőnek 20 meg 40 ezer korona fizetést, ha nem tud a pénzzel semmit sem csinálni, mert ahogy őrajta segítenek, olyan, sőt még olyanabb arányban emelik mindennek az árát. Ha tisztességesen mindennel el akarná látni a háztartását télire, hát az egész évi fizetésére egyszerre volna szüksége. Ezen az anomálián csak úgy lehetne segíteni, ha a kormány lehetővé tenné a tisztviselőknél a beszerzési csoportok alakulását és ezekre járna, hogy a tisztviselők kedvezményes, esetleg vámmentesen jussanak a maguk szükségleteihez. A városnak pedig valamilyen módot kellene találni a lakásinség megoldására. Az építési kedvet kellene valamilyen uton-módon felébreszteni. Az üres telkek beépítését kellene szorgalmazni. Mert ha ezzel nem törődünk, Becskerek megint el fogja veszíteni minden jelentőségét és minden közintézményt, amely a város fejlődésére nagy fontossággal bírna, el fognak vinni másfelé. Így például már is tárgyalások folynak róla, hogy a postaigazgatóságot elhelyezik Becskerekre, mert sem a hivatalnak, sem a tisztviselőknél nem tudnak megfelelő helviséget találni. Ezzel szemben itt áll a volt jegyzői tanfolyam épülete üresen, félig készen (iparművészeti iskola ugy sem lesz benne, mert azt az élelmes Novisad már elhalásztta előlünk.) Itt áll a Munkács, a melyből ha már pénz híjján vásárcsarnokot nem tud a város építeni, lehetne lakásokat csinálni. Körül kell nézni, hogy a télig még hátralévő három hónapban úgy ahogy megoldjuk ezt a türethetetlen mizériát.

Még talán a lakáskérdésnél is fontosabb az ellátatlanok ügye. Már foglalkoztunk egyszer ezzel a témával és úgy hisszük, nem lehet eléggé sürgetni, hogy a város idejében gondoskodjék az ellátatlanok számára szükséges buza beszerzéséről, addig, amíg a buzának még viszonylagosan alacsony az ára. Berberszki polgármester kijelentette előttünk, hogy az ellátatlanok akciójára gyűjtött pénzből egymillió 400 ezer korona áll a város rendelkezésére, a melyen ő biztosítani akarta a város szegényeinek gabonaszükségletét, de minthogy a közgyűlés határozatát néhányan megfellebbezték, nem áll módjában az ellátatlanok helyzetén segíteni. Hát bizony ezt kár volt megfellebbezni, mert az a szegény ember, akit még az ág is huz, nagyon meg fogja köszönni, hogy a télen négy koronás kenyér helyett nyolc, esetleg tíz koronás kenyéret fog enni. Ugyancsak kár volt az ártézi kutak tisztításának, javításának, üzembeállításának és új kutak furásának ügyét megfellebbezni. Most az a helyzet, hogy némelyik kut hetekig el van rontva és azalatt a környék lakossága szaladgálhat vízért a negyedik-ötödik utcába. Már a meglévő kutak is kevésnek bizonyultak, nemhogy még ezeket is teljesen elhanyagolják. Felhívjuk az intéző körök figyelmét ezekre az égető kérdésekre és hisszük, hogy meg fogják találni a módot a gyors és kielégítő segítségre.

HIRFK.

Azt mondja a feleségem

rettenetes dolog ez a Tisza-gyilkosság, ahogy én az ujságban olvasom. Először is kétségtelen, hogy csupa ártatlan embert keverték bele ebbe az esetben. Hiszen most kitűnik a tanuvallomásokból, hogy ezek az emberek mind nem csináltak semmit a forradalomból. Ők folyton tárgyaltak és egymást kapacitálták. A szent hevület lázában azonban nem is ismertek egymásra. Vágó beszélt Friedrichkel, Friedrich beszélt Kérrivel, Kéri szolt Károlynak, aki Linderrel tárgyalt. Linder mondta Hadzsicsnak, aki említette Hüttnernek, hogy jó volna ha elmenne Dobóval, hogy a Hókai, Schubert dr. és Pogány József tehetnének valamit, mert Almássy Dénes és Horváth-Sanovics biztosan emlékeznek Friedrichre. A 400 ezer koronából kapott Károly király (de ezt nem szabad mondani) Kéri és Hadzsics, Friedrich elveire hivatkozva csak 55684 koronát vett át egészséges valutában és Horváth János és dr. Kajdacsy (gyógyít levél útján is, portó melléklendő) és... mit akarsz még? Fiam egy rettenetes gyanu fogamzik meg bennem: fiam, hátha az a Tisza is kapott abból a pénzből?

Jász.

Megyegyeülés. A törvényhatósági bizottság ma délelőtt 9 órakor tartotta meg közgyűlését, melyről a részletes beszámoló holnapi lapunkban közöljük.

Allami ellenőrzés a valuták felett. A pénzügyminiszter a következő hirdetményt adta ki: Értésültem, hogy azok a külföldi kereskedők, akik államunkban termékeiket kivitel céljából összevásárolják, egyes bankoknál dinárt szereztek be az áruk megfizetése céljából. A bankok, amelyek tudták, hogy az áruk kivitelére szükséges biztosítani a valutát, ily módon kellemetlen helyzetbe juttatták ezeket a kereskedőket, mert ezeknek újból be kellett szerezniük az egészséges valutát a kivitel biztosítására. A bankok ellen a szigorú eljárást már megindítottam, de hogy ezek az esetek ne ismétlődjenek és a kereskedők a kellemetlenségeket elkerüljék, felbivom a kiviteli kereskedőket arra, hogy dinárokat idegen valuta ellenében csak a nemzeti banknál és fiókjainál, valamint a delegátus ellenőrzése mellett a tőzsdén szerezhetik be. A fenti módon felhasznált összegről kapnak a kereskedők egy elismervényt, amely igazolja a valuta biztosítását. Az árfolyamok és valuták feletti állami ellenőrzést továbbra is érvényben kell tartani, mert ez az egyetlen mód arra, hogy azt a valutát, amelyre szükségünk van, összegyűjthessük a nemzeti bank és az állampénztár trezorjaiban, ellenőrzés hiányában pedig a spekulánsoknak lehetővé válnék a valuta összeszedése, akik a helyzetet kihasználnák a kereskedők hátrányára, úgy hogy azok külföldi fizetéseiket nehezen teljesíthetnék. Külön engedélyem alapján más bankok is adhatnak ki majd ily elismervényeket. Minden idegen pénzbevitel, amelynek célja a kivitelre kerülő áru megfizetése, amelyet a bankok törvényellenesen eszközölnek, szigorú büntetés tárgyát fogja képezni.

A repülő-ördög tragédiája. Angol és amerikai lapok jelentik, hogy Omar Loclaert, a világhírű repülőt, aki mindenféle „repülő-ördög” néven volt ismeretes, utólsó végzetére Omar Loclaer repülőhadnagy amerikai mozik számára dolgozott s hajmeresztő mutatványokat hajtott végre. Legutóbb Elliott hadnaggal együtt Los Angelesben éjfél idején szállt föl s rakétákat eregetett a levegőbe. Az egyik rakétától meggyult a gép s a két repülőtest elégett. Csak megszenesedett hullájukat találták meg a lezuhant gép romjai alatt.

Néger nőt vett feleségül egy magyar mérnök. Budapestről jelentik: Fehér Richard mérnök hat évi hadifogság után hazatért egy afrikai angol telepről, ahol az ottani néger törzsfőnök leányát feleségül vette. Fehér a feleségével érkezett és a hozományból villát vett a Rózsadombon.

Francianyelvű Berlitz iskola. Ezúton értesítem tanítványaimat, hogy a nyári szünet miatt június 15-én zárult francianyelvű Berlitz-tanfolyamot folyó évi szeptember 1-én újra megnyitom, illetve folytatom. Egyidejűleg egy — ha szükséges két — új kurzust nyitok kezdők részére. A tanfolyamon csak felnőttek — tehát nem iskolás gyermekek — és főiskolai hallgatók vehetnek részt. Közlebbi felvilágosítást ad naponta d. u. 6 órától kezdve Pupovina (Árpád) utca 21., az udvarban jobbra Kunodi F.

A jugoszláv táncmesterek szervezkedése. A B. B. B. Vojvodina táncitanítói e hó 31-én Suboticán kongresszust tartanak, melyen megállapítják azokat a táncokat, amelyeket az új államban tanítani fognak. Továbbá anyagi és erkölcsi érdekeik megóvására egyesületet alakítanak, hogy együttesen küzdjenek a kontárok ellen.

Tőzsde. Beograd, augusztus 23. Érték dinárban. Valuták: Francia frank 180, Dollár 25, Lira 117, Lei 56, Léva 42, Cseh korona 41, Márka 51:50. Devizák: Páris 175, Milano 116, Wien 10:18, Berlin 51.

Dr. Kécsi Valér árvái.

Kevés azoknak a száma, akik az élet értékeit kellőleg tudják méltányolni. Aki nek jót ad az élet, annak rendesen hiányzik az érzéke ahhoz, hogy ezt a szépet és ezt a jót értékelni tudja. Az életet értékelni tudónak meg rendesen rettenetes harcot kell vívnia, míg olyan helyzetbe jut, hogy ne foglalja le a mindennapi kenyérért vívott elfásító, rettenetes küzdelem. Szegény Kécsi Valér nem tudott ezen a határon átjutni. Egész élete szakadatlan harc volt a megélhetésért, az érvényesülésért. Ehhez megvolt minden kelleke, amit mi naiv szegény emberek hiszünk, hogy kell az érvényesüléshez képzett, okos tanult ember volt, szerény, másokat tisztelő, a maga szakmájában kiváló és talpig becsületes. Egész éjszakákon át dolgozott szakadatlanul. S míg napközben járt, szaladt beteg, zínáló tüdővel, hogy becsületesen megkeresse magának és családjának a száraz kenyeret, addig hányan tettek szert óriási vagyonokra, csak azért, mert könnyebb fajtájuk voltak. Beeskerekü küzdelmeinek volt olyan ideje, amikor kénytelen volt a jó ruháját eladni, hogy megélhessen. Beteg ez a társadalom nagyon, amely a maga értékes embereit úgy tudja megjutalmazni, hogy talán majd csak akkor jut ki nekik a türethető emberi megélhetés, ha testben, lélekben megrokkantak.

Tetemre hívom az embereket Kécsi Valér sirjához, ahol három kis gyermek siratja apját, akinek az volt a büne, hogy tanult, dolgozott ernyedetlenül, becsületesen és azt hitte, hogy a tisztességes megélhetésre ez elég.

Milyen rettenetes ez a világ, ahol a nyolc éves kis árva gyereknek, aki elveszti az édes apját, a koporsó mellett ezt kell mondani az édes anyjának: „Anyukám, anyukám, miből fogjuk most a drága temetést kifizetni?” Ennek a három kis árvának mindnyájan adósai vagyunk. Jussen eszünkbe, ha egy darab kenyeret levágunk, hogy ennek a három ártatlannak talán már nem jut. Amit a társadalom az apa ellen vétett, tegyük jóvá a gyerekekkel szemben.

Jász.

Tisza István gyilkosai.

Linder Béla nyilatkozik a Tisza-gyilkosságról.

Linder Béla, a Károlyi-kormány volt hadügyminisztere, aki jelenleg Pécsen tartózkodik, az ottani „Hir” c. napilap szerkesztője előtt nyilatkozott a Tisza-gyilkosságról, illetve Hadzsics Emil századosnak, Linder volt parancsértisztjének tanuvalomlásáról. Hadzsics százados tudvalevőleg azt vallotta, hogy biztos meggyőződése szerint a hadügyminiszternek tudni kellett a gyilkosságról, Linder Bélának erre vonatkozó nyilatkozatát itt adjuk:

Károlyi Mihályt és a kormány tagjait miniszterségem előtt nem ismertem. A hadügyminiszterséget csak azért vállaltam, mert a leszerelés problémájával már 2 éve foglalkoztam és erről kész programom volt. — A program végrehajtását az események lehetetlenné tették. — Mikor október közepén hazajöttem, a hadsereg bomlása a piavei vesztett ütközet után már folyamatban volt és itthon is lehetett már a bomlás jelét látni. A beállott kaoszban: a hadsereg leerve, a keretek felbomolva, az volt a célom, hogy ha kell, saját személyem feláldozásával is, a forradalmat oly mederbe tereljem, hogy az ország szociális fejlődését biztosítsam. Sem a katonatanács, sem a Nemzeti Tanács tagja nem voltam.

A Tisza-gyilkosságról az eskütétel idején értesültem. Rögtön megbiztam Sas nevű hadnagyot, — aki Hadzsicsal együtt a Nemzeti Tanácsban azzal jöttem hozzá, hogy ők a tanács katonai referensei — hogy érdeklődjék mi igaz e hírből. Én nem hittem el a gyilkosságot és Sas azzal küldtem el, hogy ha szükség van, nyújtson segítséget Tiszának.

Vérdíj kifizetéséről nem tudok, ilyen kifizetést sohasem rendelttem el. Nekem propaganda célokra miniszteri kinevezésem után egymillió korona állott rendelkezésemre és ebből Hadzsics teljesített fizetéseket a katonatanács propagandá tisztagjainak. Hogy ezek között olyanok is voltak, kik résztvettek a gyilkosságban, én arról ezideig nem tudtam. Az tény, hogy Friedrichnek is kiutaltam 56000 koronát ebből az összegből propaganda célokra. Az összes kiutalás cca 300000 korona volt. A tisztek egy része adott nyugtát, legtöbb része nem, amikor lemondtam, akkor ezeket a nyugtákat eltépte Hadzsics. Utalványkitépésről nem tudok, valamint azt sem tudom, kinek fizetett Hadzsics.

Vérdíjról már azért sem lehetett szó, mert én a gyilkosságról előzőleg nem tudtam és a gyilkosok közül sem ismertek senkit. Hadzsics beállítása perfid hazugság.

Friedrich államtitkárságát a katonatanács erőszakolta ki. — Egy alkalommal 5—6 fegyveres tiszt állta útamat a honvédelmi minisztériumban és követelték, hogy Friedrichet államtitkáramul vegyem magam mellé miután tudták, hogy nem akarom. Nem tudtam milyen hatalom áll a katonatanácsok mögött, azzal becsajítottam el őket, hogy a minisztertanács elé terjesztem a dolgot. Alig mentek el, Friedrich jött be és tagadta, hogy ő tudna erről a dologról és ő nem is akar államtitkár lenni. Friedrich azonban nem mondott igazat, később rá is jöttem, hogy nem lehet neki hinni. Megígérte, hogy tudtom nélkül nem fog nyilatkozni és másnap megjelent egy hosszú intervjú tőle. Én nem is terjesztetem kinevezését a minisztertanács elé.

Mivel a kormány és köztem elvi ellentétek merültek föl, november 7-én beadtam lemondásomat.

A Torontali Agrárbank R.-T. Gabonaosztálya

keres azonnali belépésre egy

kifutóleányt
(esetleg fiut)

Szerb nyelvű fordításokat

elfogad községekétől, ügyvédi irodáktól és magáncégektől jutányos ár mellett 1570

Dimitrijević Dusan
szerb plébános, Németcsérnye.

Prima mész

kicsinyben kilogrammonként 2 K-ért, nagyban kedvezményes áron kapható 1575

Lenauova ul. 100 sz. alatt.

Törökkanizsán, közel a vasuti állomáshoz 1 1/4 hold telken egy 20 méter hosszú új

ház eladó!

Bővebb értesítés itthelyütt Alkotmány-utca 21 sz., Törökkanizsán Hóger Antalénál szerezhető.

Géphajtókötelek

spejszolását, megrövidítését szakszerűen vállalom.

Saját készítményű hárszáló minden nagyságban és hálócérna kapható.

Balogh Mihály kötélgyártómester Ujszeged, kendergyári új munkástelep. 1558

Munkáslányok

felvétetnek nagyobb iparvállalatnál.

Cím a kiadóhivatalban. 1545

Egy komplett

férfi-szoba

mahagoni bútort, angol bőrgarnitúrával, könyvszekrényt, fegyverállványt, trümfő, eredeti olaj- és aquarel festményekkel, perzsa szőnyegekkel

eladó!

Szokolay Andor

mérnök, Kovin. 1572

STABIL-MOTOROKAT 10-300 HP

ipari üzemek számára rövid határidőre szállít

JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA MOTORAD.D. ZAGREB, Sudnička ul. 5.

papirzsákok

Gabona és liszt szállításra alkalmas

nagy mennyiségben azonnal kaphatók

VINKO MAJDIČ cégnél, Vel.-Bečkerek. Aleksandrova-u. II. Telefon 366.

Olcsó bevásárlási forrás varrógépekben, eszközökben és órákban

GRÜNFELD ÁRMINNÁL Veliki Bečkerek, a nagyhid mellett. 1568

Műszerész

ki a varrógép- és kerékpárjavításokban teljesen jártas, azonnal felvétetik

Varrógép- és kerékpár-részek nagyban és kicsinyben kaphatók. STERN ADOLF varrógépraktárában Szabadkán.

Jómenetelű éjjeli mulató

örökáron eladó. 1565

Törökbecse, Zöldág-utca 4. szám.

Falburkolatok

zománcozott tábláskákkal (fehér és színes) agyagkályhák, takaréktűzhelyek (Hardmuth), kövezések kerámit és klinker-lemezekkel.

valamint minden egyéb agyagáru legjobb forrása, új építéseket és javításokat eszközöl

„Keramija“ J. PENIĆ, Zagreb. Preradovićeva ulica 9. Telefon 12-41. Felvilágosítások díjtalanul.

Géptechnikai iroda és nagykereskedés 1413

Franjo Kiselj

Irodák: ZAGREB, Preradovićeva ul. 9. Telefon 18. Fiók és gyár: KARLOVAC, Riječka ul. 21. Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű szerszámok, benzínmotorok, lokomobilok, injektorok, gépkenő szivattyúk, lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi-, gőz- és gázcsövek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, mindennemű szivattyúk, gummi- és kendercsövek, különféle fémek, acél, különböző olajok, benzín, hajtószíjak minden üzemre, valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Illica 47. — Iroda: Zagreb, Preradovićeva ul. 9.

A Veliki Bečkerek forgalmi főnökség területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.

Ervényes augusztus 1-től.

Veliki Bečkerek—Pancevo

480	839	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	2125	1807
945	1207	érk.	Antalfalva	↓	ind.	1728	2229
			Pancevo				1419

Veliki Bečkerek—Vrsac

388	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	1825
908	érk.	Vrsac	↓	ind.	1848

Vel. Bečkerek—Vel. Kikinda

1918	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	649
2185	érk.	Karlova	↓	ind.	449
2218	érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	485
					348

Vel. Bečkerek—Zombolya (keskenyvágányu)

1207	ind.	Nagybečkerek	↑	érk.	818
1605	érk.	Zombolya	↓	ind.	424

Veliki Bečkerek—Subotica

1281	ind.	Vel. Bečkerek	↑	érk.	1257
1451	érk.	Karlova	↓	ind.	1044
1616	érk.	Csóka	↓	ind.	921
1850	érk.	Subotica	↓	ind.	610

Subotica—Vel.-Bečkerek—Pancevo

610	ind.	Subotica	↑	érk.	1850
1257	érk.	Vel. Bečkerek	↓	ind.	1281
1621	érk.	Pancevo	↓	ind.	750

Karlova—Vel. Kikinda

1101	1529	ind.	Karlova	↑	érk.	1258	860
1140	1611	érk.	Vel. Kikinda	↓	ind.	1216	814

Zombolya—Sireg

1455	ind.	Zombolya	↑	érk.	689
1640	érk.	Szöreg	↓	ind.	512

Zombolya—Öregfalu

1780	ind.	Zombolya	↑	érk.	958
1849	érk.	Öregfalu	↓	ind.	980

Versecz—Fehértemplom

1715	ind.	Versecz	↑	érk.	700
1819	érk.	Fehértemplom	↓	ind.	610

Kovacsica (Antalfalva)—Pancevo

650	ind.	Kovacsica	↑	érk.	1423
848	érk.	Pancevo	↓	ind.	1200

Kovacsica—Szamos

1500	ind.	Kovacsica	↑	érk.	647
1552	érk.	Szamos	↓	ind.	556

Secsanj—Szamos

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1658
547	érk.	Szamos	↓	ind.	1603

Secsanj—Samos—Alibunár

500	ind.	Secsanj	↑	érk.	1808
547	érk.	Samos	↓	ind.	1720
		Alibunár		érk.	
				ind.	